

USTAWA O ROZPOZNAWANIU PRZEZ SĄDY SPRAW GOSPODARCZYCH

z dnia 24 maja 1989 r. (Dz.U. Nr 33, poz. 175 ze sprost. i ze zm.)

Rozdział 1. Rozpoznawanie spraw gospodarczych

Art. 1. Rozpoznawanie spraw gospodarczych powierza się sądom rejonowym i sądom okręgowym, w których tworzy się odrębne jednostki organizacyjne (sądy gospodarcze).
Sąd gospodarczy

Spis treści

A. Komentarz

1. Sąd gospodarczy
2. Pojęcie sprawy gospodarczej

B. Linia orzecznicza

A. Komentarz

1. Sąd gospodarczy. Sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należące do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw rozpoznawane są przez odrębne wydziały (wydziały gospodarcze) w sądzie rejonowym oraz sądzie okręgowym. Z kolei w sądzie apelacyjnym sprawy gospodarcze oraz inne sprawy z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należące do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw rozpoznawane są w wydziałach cywilnych (art. 12 i 16 oraz art. 18 PrUSP).

Zaznaczyć należy, że nie w każdym sądzie rejonowym czy okręgowym muszą zostać utworzone wydziały gospodarcze. Jeżeli wydziałów tych nie utworzono, rozpoznawanie spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego

należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, należących do właściwości sądu rejonowego bądź okręgowego, w którym nie utworzono odrębnego wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekazuje innemu sądowi rejonowemu lub okręgowemu działającemu na obszarze tej samej apelacji.

2. Pojęcie sprawy gospodarczej. Sprawami gospodarczymi są sprawy ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej, choćby którakolwiek ze stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej, a także sprawy:

- 1) ze stosunku spółki oraz dotyczące roszczeń, o których mowa w art. 291–300 i art. 479–490 KSH;
- 2) przeciwko przedsiębiorcom o zaniechanie naruszania środowiska i przywrócenie do stanu poprzedniego lub o naprawienie szkody z tym związanej oraz o zakazanie albo ograniczenie działalności zagrażającej środowisku;
- 3) między organami przedsiębiorstwa państwowego;
- 4) między przedsiębiorstwem państwowym lub jego organami a jego organem założycielskim lub organem sprawującym nadzór;
- 5) z zakresu prawa upadłościowego i naprawczego;
- 6) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest orzeczenie sądu gospodarczego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu albo ugoda zawarta przed tym sądem, jak również innemu tytułowi egzekucyjnemu, obejmującemu roszczenia, które – gdyby były rozpoznawane przez sąd – należałyby do właściwości sądów gospodarczych;
- 7) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opartego na prawomocnym lub podlegającym natychmiastowemu wykonaniu orzeczeniu sądu gospodarczego albo ugodzie zawartej przed tym sądem, jak również innego tytułu wykonawczego obejmującego roszczenie, które – gdyby było rozpoznawane przez sąd – należałoby do właściwości sądów gospodarczych;
- 8) o ustalenie, że orzeczenie sądu lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego wydane w sprawie gospodarczej podlega albo nie podlega uznaniu;
- 9) inne, przekazane przez odrębne przepisy (art. 2 RozpSprGospU).

B. Linia orzecznicza

Gospodarczy charakter sprawy o wykonanie umowy o roboty budowlane zawartej w ramach realizacji zadań własnych gminy w zakresie edukacji publicznej, kultury i rekreacji

Sprawa o wykonanie umowy o roboty budowlane zawartej w ramach realizacji zadań własnych gminy w zakresie edukacji publicznej, kultury i rekreacji jest sprawą gospodarczą w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z 24.5.1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (t.j. Dz.U. z 2011 r. Nr 45, poz. 236).

Uchw. SN z 24.7.2013 r., III CZP 43/13, BSN 2013, Nr 7

Charakter sprawy ze stosunku spółki – spółka cywilna

Charakter sprawy ze stosunku spółki w rozumieniu art. 2 ust. 2 pkt 1 ustawy z 24.5.1989 r. o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych (Dz.U. Nr 33, poz. 175, sprost. Dz.U. Nr 41, poz. 229 ze zm., zwanej dalej: „ustawą”) noszą tylko te postępowania, w których pod osąd poddany jest sam stosunek spółki. W odniesieniu do spółki cywilnej przepis ten stosowany być może zatem do sporów na tle konfliktów wewnętrznych pomiędzy wspólnikami. Nie dotyczy on natomiast w ogóle spraw pomiędzy wspólnikami spółki cywilnej a osobami trzecimi, a taki niewątpliwie charakter posiada niniejszy proces.

Wyr. SA w Szczecinie z 9.10.2008 r., I ACa 754/07, OSG 2009, Nr 7, poz. 55, s. 76

Art. 2.

Pojęcie sprawy gospodarczej

1. Sprawami gospodarczymi są sprawy ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej.
2. Ponadto sprawami gospodarczymi są sprawy:
  - 1) określone w ust. 1, choćby którakolwiek ze stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej,
  - 2) ze stosunku spółki oraz dotyczące rozszczeń, o których mowa w art. 291–300 i art. 479–490 ustawy z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (Dz.U. Nr 94, poz. 1037, z późn. zm.),
  - 3) przeciwko przedsiębiorcom o zaniechanie naruszania środowiska i przywrócenie do stanu poprzedniego lub o naprawienie szkody z tym związanej oraz o zakazanie albo ograniczenie działalności zagrażającej środowisku,
  - 4) między organami przedsiębiorstwa państwowego,
  - 5) między przedsiębiorstwem państwowym lub jego organami a jego organem założycielskim lub organem sprawującym nadzór, z zakresu prawa upadłościowego i naprawczego,
  - 7) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest orzeczenie sądu gospodarczego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu albo ugoda zawarta

- przed tym sądem, jak również innemu tytułowi egzekucyjnemu, obejmującemu roszczenia, które, gdyby były rozpoznawane przez sąd, należałyby do właściwości sądów gospodarczych,
- 8) o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego opartego na prawomocnym lub podlegającym natychmiastowemu wykonaniu orzeczeniu sądu gospodarczego albo ugodzie zawartej przed tym sądem, jak również innego tytułu wykonawczego obejmującego roszczenie, które, gdyby było rozpoznawane przez sąd, należałoby do właściwości sądów gospodarczych,
  - 9) o ustalenie, że orzeczenie sądu lub rozstrzygnięcie innego organu państwa obcego wydane w sprawie gospodarczej podlega albo nie podlega uznaniu,
  - 10) inne, przekazane przez odrębne przepisy.

Spis treści

A. Komentarz	7. Sprawy przeciwko przedsiębiorcom o zaniechanie naruszania środowiska
1. Uwagi ogólne	8. Sprawy między organami przedsiębiorstwa państwowego
2. Kategoria spraw ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej	9. Sprawy o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu
3. Pojęcie sprawy ze stosunków cywilnych	10. Sprawy o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego
4. Status przedsiębiorcy	11. Sprawy o ustalenie, że orzeczenie sądu państwa obcego podlega albo nie podlega uznaniu
5. Przedmiot sporu znajdujący się w zakresie prowadzonej przez strony działalności gospodarczej	12. Inne sprawy gospodarcze
6. Sprawy ze stosunku spółki oraz dotyczące roszczeń, o których mowa w art. 291–300 i 479–490 KSH	B. Linia orzecznicza

A. Komentarz

1. Uwagi ogólne. Zgodnie z art. 1 RozpSprGospU rozpoznawanie spraw gospodarczych powierza się sądom rejonowym i sądom okręgowym, w których tworzy się odrębne jednostki organizacyjne. Jednostki te określane są jako sądy gospodarcze. Tym samym, zlikwidowanie postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych nie spowodowało zlikwidowania spraw gospodarczych jako wyodrębnionej kategorii spraw cywilnych. W konsekwencji sprawy gospodarcze są rozpoznawane w trybie przepisów ogólnych Kodeksu postępowania cywilnego, a ich wyodrębnienie odnosi się do sfery organizacyjnej sądownictwa powszechnego.

Na podstawie art. 12 § 1a pkt 3 ustawy z 27.7.2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 427 ze zm.) w sądach rejonowych można tworzyć wydziały gospodarcze – do spraw gospodarczych oraz innych

spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw. Natomiast rozpoznawanie spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, należących do właściwości sądu rejonowego, w którym nie utworzono wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekazuje innemu sądowi rejonowemu. Podobnie zgodnie z art. 16 § 4a pkt 2 PrUSP w sądzie okręgowym może zostać utworzony wydział gospodarczy – do spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw. Rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych oraz spraw gospodarczych i innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, należących do właściwości sądu okręgowego, w którym nie utworzono odrębnego wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekazuje innemu sądowi okręgowemu, działającemu na obszarze tej samej apelacji.

Odrębnym elementem struktury sądów gospodarczych jest Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który rozpoznaje sprawy o uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone, sprawy z zakresu: ochrony konkurencji, regulacji energetyki, regulacji telekomunikacji i poczty oraz regulacji transportu kolejowego.

Rozpoznawanie spraw gospodarczych należy rozumieć szeroko, a więc obejmuje ono całokształt czynności należących do sądu, zarówno w obrębie postępowania rozpoznawczego, jak i postępowania zabezpieczającego w tej kategorii spraw. Natomiast nie odnosi się to do postępowania egzekucyjnego, ponieważ zgodnie z utrwalonym w doktrynie i orzecznictwie poglądem sąd gospodarczy nie jest sądem egzekucyjnym (uchw. SN z 30.6.1992 r., III CZP 74/92, OSNAPiUS 1992, Nr 12, poz. 229; S. Włodyka, Ustawa o rozpoznawaniu przez sądy spraw gospodarczych, PiP 1990, Nr 3, s. 14 i n.).

Sądy gospodarcze w obecnym stanie prawnym rozpoznają sprawy gospodarcze w zależności od ich kwalifikacji zarówno w procesie (np. sprawę o zapłatę między przedsiębiorcami), jak i w postępowaniu nieprocesowym (np. sprawę między organami przedsiębiorstwa państwowego), a także w postępowaniach kształtowanych na podstawie przepisów szczególnych – jak ma to miejsce w odniesieniu do postępowania upadłościowego czy też projektowanych postępowań o charakterze restrukturyzacyjnym.

Wobec zmian legislacyjnych, których efektem była likwidacja postępowania odrębnego w sprawach gospodarczych, a więc uchylenie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego regulujących odrębności tego postępowania,

podstawę określania właściwości wydziału gospodarczego w celu zakwalifikowania sprawy jako gospodarczej stanowi komentowany art. 2 RozpSprGospU.

Analizując postanowienia tego przepisu, należy wskazać dwie kategorie spraw gospodarczych:

- 1) sprawy gospodarcze *sensu stricto* – określone w ust. 1 jako sprawy ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej;
- 2) sprawy gospodarcze *sensu largo* – kategorie spraw wymienione w ust. 2 komentowanego przepisu.

2. Kategoria spraw ze stosunków cywilnych między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej. Sprawa cywilna uzyskuje status sprawy gospodarczej, jeżeli zachodzą łącznie trzy przesłanki:

- 1) sprawa odnosi się do stosunków cywilnych (kryterium przedmiotowe);
- 2) strony mają status prawny przedsiębiorcy (kryterium podmiotowe);
- 3) przedmiot sporu znajduje się w zakresie prowadzonej przez strony działalności gospodarczej (kryterium funkcjonalne).

Należy zaznaczyć, że sprawa sądowa między przedsiębiorcami w zakresie prowadzonej przez nich działalności gospodarczej nie traci charakteru gospodarczego w razie rozpoznania jej przez sąd (wydział) cywilny (post. SN z 16.7.2001 r., V CKN 191/01, Legalis).

3. Pojęcie sprawy ze stosunków cywilnych. Wprowadzenie pierwszej cechy spraw gospodarczych jest bezpośrednią konsekwencją postanowień art. 1 KPC, zgodnie z którym Kodeks postępowania cywilnego normuje postępowanie sądowe w sprawach ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy, jak również w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych oraz w innych sprawach, do których przepisy tego Kodeksu stosuje się z mocy ustaw szczególnych (sprawy cywilne). Sprawy gospodarcze stanowią jeden z rodzajów spraw cywilnych. O tym, czy określone stosunki prawne są stosunkami z zakresu prawa cywilnego, nie decyduje to, w jakiej ustawie zostały uregulowane, lecz treść i znamiona tych stosunków, a w szczególności oparcie ich na zasadzie prawnej równorzędności stron, tj. uprawnionego do żądania wyrównania szkody i zobowiązanego do jej naprawienia. Jeżeli choć jeden z nich uzyskuje pozycję organu działającego z mocy swojej władzy zwierzchniej, to taki stosunek nie jest stosunkiem cywilnoprawnym (orz. TK z 12.4.1989 r., Uw 9/88, OTK 1989, Nr 1, poz. 9). Mowa tu zarówno o sprawach o charakterze majątkowym (np. sprawa o zapłatę między przedsiębiorca-

mi), jak i sprawach o charakterze niemajątkowym (np. sprawa o ochronę dóbr osobistych przedsiębiorcy, w której naruszającym jest inny przedsiębiorca).

Powstanie stosunku cywilnoprawnego zależy od istnienia stanu faktycznego, z którym norma prawa cywilnego łączy taki stosunek. Prawo cywilne wiąże powstanie stosunku cywilnoprawnego ze zdarzeniami prawnymi, wśród których wyróżnia działania i zaniechania. Są nimi zarówno zdarzenia cywilnoprawne uregulowane w Kodeksie cywilnym, takie jak czynności prawne i czyny niedozwolone, jak i akty administracyjne wywołujące skutki w zakresie prawa cywilnego (post. SN z 21.11.2000 r., III CKN 1048/00, Legalis). W konsekwencji droga sądowa jest dopuszczalna zawsze, gdy powód opiera swoje roszczenie na zdarzeniach prawnych, z których wynikać mogą skutki cywilnoprawne (post. SN z 22.4.1998 r., I CKN 1000/97, OSNC 1999, Nr 1, poz. 6).

4. Status przedsiębiorcy. Status podmiotów, które należy uznać za przedsiębiorców, reguluje wiele aktów prawnych zarówno w obrębie prawa prywatnego, jak i prawa publicznego. Na gruncie prawa cywilnego podstawowe znaczenie w polskim systemie prawnym mają postanowienia art. 43¹ KC. Zgodnie z tym przepisem, przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 33¹ § 1 KC, prowadząca we własnym imieniu działalność gospodarczą lub zawodową. Należy więc przyjąć, że o działalności zawodowej można mówić tylko i wyłącznie w odniesieniu do osoby fizycznej. Wśród regulacji istotnych dla prawa prywatnego warto jeszcze wskazać postanowienia art. 3 ust. 1 pkt 3 ustawy z 30.6.2000 r. – Prawo własności przemysłowej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 1410), zgodnie z którym przez przedsiębiorcę rozumie się osobę prowadzącą w celach zarobkowych działalność wytwórczą, budowlaną, handlową lub usługową, oraz art. 2 ustawy z 16.4.1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (t.j. Dz.U. z 2003 r. Nr 153, poz. 1503 ze zm.), który stanowi, że przedsiębiorcami, w rozumieniu tej ustawy, są osoby fizyczne, osoby prawne oraz jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej, które prowadząc, chociażby ubocznie, działalność zarobkową lub zawodową, uczestniczą w działalności gospodarczej.

Na gruncie prawa publicznego fundamentalne znaczenie mają postanowienia art. 4 ustawy z 2.7.2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (t.j. Dz.U. z 2013 r. poz. 672 ze zm.), w myśl których przedsiębiorcą w rozumieniu tej ustawy jest osoba fizyczna, osoba prawna i jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonująca we własnym imieniu działalność gospodarczą. Za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. To ostatnie postanowienie rozstrzyga

kwestię statusu spółki cywilnej, która nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu wskazanej ustawy.

W ujęciu materialnoprawnym dla uzyskania statusu przedsiębiorcy wystarczy podjęcie prowadzonej we własnym imieniu działalności gospodarczej lub zawodowej. Przepisy prawa cywilnego nie wymagają formalnej rejestracji. Natomiast według zasad prawa publicznego przedsiębiorca może podjąć działalność gospodarczą po uzyskaniu wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym albo w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (art. 14 ust. 1 SwobDziałGospU). W przypadku „wolnych zawodów” należy też pamiętać o występującym najczęściej warunku formalnego „wpisu na listę” dokonywanego przez organy samorządu zawodowego (np. w przypadku adwokatów i radców prawnych), czy formalnej decyzji właściwego ministra (np. co do notariuszy) (*E. Gniewek*, Komentarz do art. 43¹ Kodeksu cywilnego, Legalis 2013).

Zgodnie z postanowieniami art. 3 SwobDziałGospU, przepisów ustawy nie stosuje się do działalności wytwórczej w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, a także wynajmowania przez rolników pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczenia w gospodarstwach rolnych innych usług związanych z pobytem turystów oraz wyrobu wina przez producentów będących rolnikami wyrabiającymi mniej niż 100 hektolitrów wina w ciągu roku gospodarczego, o których mowa w art. 17 ust. 3 ustawy z 12.5.2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina (Dz.U. Nr 120, poz. 690 i Nr 171, poz. 1016). Należy tu dodać, iż *M. A. Waligórski* trafnie podnosi, że ustawa o swobodzie działalności gospodarczej, nie wymagając od prowadzących gospodarstwo rolne wpisu do ewidencji działalności gospodarczej, wyłączyła w sposób pośredni spod pojęcia prowadzenia działalności gospodarczej działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych oraz chowu i hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego, które zostały uregulowane w ustawach odrębnych (ustawa o lasach, ustawa o rybactwie śródlądowym), kładących nacisk przede wszystkim na ochronę zasobów przyrodniczych i ich prawidłowe odtwarzanie. Ponieważ jednak coraz więcej gospodarstw rolnych prowadzonych jest w sposób przemysłowy, tj. niezależnie od uprawy ziemi, i obliczonych na zysk, np. prowadzenie na skalę przemysłową dużej wytwórni brojlerów wraz z ubojnią, celowe byłoby umożliwienie takim rolnikom uzyskania statusu przedsiębiorcy, tak jak przewidywało to rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej z 27.6.1934 r. – Kodeks handlowy (Dz.U. Nr 57, poz. 502 ze zm.) (*M. A. Waligórski*, Działalność gospodarcza, w: *S. Włodyka* (red.), Sys-

tem Prawa Handlowego, t. 1, Prawo handlowe – część ogólna, Legalis 2009). Zdaniem *E. Kosińskiego*, rolnicy, jak i inne podmioty podejmujące i wykonujące działalność w sektorze rolnym (przybierając formę prawną np. spółki kapitałowej, spółdzielni czy stowarzyszenia), są przedsiębiorcami w rozumieniu ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (*E. Kosiński*, Rolnictwo a publicznoprawna ochrona konkurencji w wybranych systemach prawnych, cz. I, KPPubl. 2005, Nr 1–2, s. 183). Jednak dla potrzeb niniejszych rozważań kluczowe znaczenie ma kwestia, że wyłączenie tego katalogu podmiotów i ich aktywności spod kognicji ustawy powoduje, że sprawy dotyczące tego rodzaju działalności nie należą do właściwości sądu gospodarczego.

Specyficznego rodzaju problemem jest interpretacja statusu spraw cywilnych z udziałem tych podmiotów, dla których działalność gospodarcza nie jest podstawową formą aktywności, np. stanowi jedno ze źródeł pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań ustawowych, względnie statutowych. Przykładem o dużym znaczeniu praktycznym tego rodzaju podmiotów są jednostki samorządu terytorialnego, które realizują zadania własne i zlecone wyznaczone ramami ustaw samorządowych, a jednocześnie prowadzą działalność gospodarczą, z której dochody przeznaczają na wykonywanie tych zadań. Nie ma przekonujących argumentów przemawiających za traktowaniem spraw gospodarczych z udziałem jednostek samorządu terytorialnego jako spraw cywilnych wyłączonych spod kompetencji sądów gospodarczych. W orzecznictwie wskazuje się bowiem, że najistotniejszym celem utworzenia sądów gospodarczych było wprowadzenie specjalizacji zapewniającej właściwy poziom orzecznictwa w tego rodzaju sprawach (zob. post. SA w Łodzi z 6.8.1992 r., I ACz 274/92, OSA 1993, Nr 2, poz. 17) bez względu na inne cechy podmiotu, którego aktywność w tym przypadku można zakwalifikować jako działalność gospodarczą (a w niektórych przypadkach zawodową). Z tego powodu należy uznać, że sprawa o eksmisję osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i zasądzenie należności związanych z umową najmu lokalu użytkowego jest sprawą gospodarczą (uchw. SN z 9.3.1993 r., III CZP 156/92, OSNAPIUS 1993, Nr 9, poz. 152). Podobnie jeżeli jednostka organizacyjna gminy sprawy targowiska prowadzi w drodze zawierania z osobami handlującymi umów dzierżawy obiektów handlowych, to należy przyjąć, że podejmuje ona zarobkową działalność usługową, mającą charakter gospodarczy w rozumieniu przepisów o działalności gospodarczej. Skoro strona przeciwna jest przedsiębiorcą prowadzącym handel w kiosku na publicznym targowisku, a spór między stronami powstał w ramach stosunku cywilnego w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej, to rozpoznawana sprawa jest sprawą gospodarczą (zob. post. SN z 23.11.2000 r., III CZ 112/00, Legalis).

Należy przy tym podkreślić, że sprawa ze stosunku cywilnego między stronami w zakresie prowadzonej przez nie działalności gospodarczej jest sprawą gospodarczą w rozumieniu komentowanego przepisu, jeżeli którakolwiek ze stron przestała być przedsiębiorcą przed wniesieniem pozwu, wyraźnie bowiem wskazuje na to treść ust. 2 pkt 1 komentowanego przepisu, który wymienia wśród spraw gospodarczych *sensu largo* również te, w których którakolwiek ze stron zaprzestała prowadzenia działalności gospodarczej. Tym samym, ze sprawą gospodarczą mamy do czynienia także wtedy, gdy utrata statusu przedsiębiorcy przez jedną ze stron lub przez obie strony ma miejsce dopiero po wniesieniu pozwu (zob. wyr. SN z 19.6.2009 r., V CSK 460/08, Legalis). Istotne jest posiadanie statusu przedsiębiorcy w chwili powstania stosunku prawnego, który jest przedmiotem sprawy.

Należy pamiętać, że zaklasyfikowanie określonego podmiotu jako przedsiębiorcy stanowi w przypadku regulacji o szczególnym charakterze arbitralne rozstrzygnięcie ustawodawcy. W konsekwencji, mówiąc o statusie przedsiębiorcy, musimy również brać pod uwagę postanowienia takich przepisów, jak np. art. 4 pkt 1 ustawy z 16.2.2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz.U. Nr 50, poz. 331 ze zm.), który wskazuje przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, a także:

- 1) osobę fizyczną, osobę prawną oraz jednostkę organizacyjną niemającą osobowości prawnej, której ustawa przyznaje zdolność prawną, organizującą lub świadczącą usługi o charakterze użyteczności publicznej, które nie są działalnością gospodarczą w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej;
- 2) osobę fizyczną wykonującą zawód we własnym imieniu i na własny rachunek lub prowadzącą działalność w ramach wykonywania takiego zawodu;
- 3) osobę fizyczną, która ma kontrolę, w rozumieniu art. 4 pkt 4 OchrKonkurU, nad co najmniej jednym przedsiębiorcą, choćby nie prowadziła działalności gospodarczej w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej, jeżeli podejmuje dalsze działania podlegające kontroli koncentracji, o której mowa w art. 13 OchrKonkurU;
- 4) związek przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 pkt 2 OchrKonkurU, z wyłączeniem przepisów dotyczących koncentracji.

Rozważania odnoszące się do spraw gospodarczych dotyczą również przedsiębiorców zagranicznych. Zgodnie z art. 5 SwobDziałGospU, przez przedsiębiorcę zagranicznego rozumiemy osobę zagraniczną wykonującą działalność gospodarczą za granicą oraz obywatela polskiego wykonującego działalność gospodarczą za granicą. Z kolei jako osobę zagraniczną określa się:

- 1) osobę fizyczną nieposiadającą obywatelstwa polskiego;
- 2) osobę prawną z siedzibą za granicą;